

REGULAMIN UŻYCZANIA KOMPOSTOWNIKÓW NA TERENIE GMINY ZAWOJA

§1

Celem użyczenia kompostowników na terenie gminy Zawoja jest:

- 1) promocja kompostowania bioodpadów na własne potrzeby,
- 2) edukacja mieszkańców w zakresie prawidłowego kompostowania bioodpadów (odpadów zielonych i odpadów kuchennych),
- 3) zwiększenie ilości odpadów ulegających biodegradacji (odpadów zielonych i odpadów kuchennych) zagospodarowywanych i poddanych odzyskowi we własnym zakresie, tym samym ograniczenie ilości bioodpadów oddawanych przez mieszkańców w ramach gminnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

§2

O użyczenie kompostownika może ubiegać się osoba, która:

- 1) jest właścicielem, współwłaścicielem, użytkownikiem wieczystym lub władającym nieruchomością /zamieszkałą/ zabudowaną budynkiem mieszkalnym jednorodzinny, zlokalizowanym na terenie gminy Zawoja,
- 2) dysponuje nieruchomością pozwalającą na ustawienie kompostownika w sposób niestwarzający uciążliwości dla mieszkańców przedmiotowej nieruchomości oraz nieruchomości sąsiednich,
- 3) ma możliwość zagospodarowania wytworzonego kompostu,
- 4) zobowiąże się do corocznego składania ankiety informującej o ilości wyprodukowanego kompostu (formularz ankiety zgodny z załącznikiem nr 4 do Regulaminu),
- 5) złożyła deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie gminy Zawoja dotyczącej nieruchomości, na której ma zostać umieszczony kompostownik, a która to, do dnia ogłoszenia naboru wniosków, nie złożyła deklaracji z oświadczeniem o posiadaniu przydomowego kompostownika i tym samym nie korzysta ze zwolnienia z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- 6) złożyła deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie gminy Zawoja dotyczącej nieruchomości, na której ma zostać umieszczony kompostownik, a która to, do dnia ogłoszenia naboru wniosków, złożyła deklarację z oświadczeniem posiadaniu kompostownika przydomowego i tym samym korzysta ze zwolnienia z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jednakże ilość wytworzonych odpadów i możliwość ich zagospodarowania we własnym zakresie, wskazuje na konieczność wyposażenia nieruchomości w dodatkowy kompostownik,
- 7) zobowiąże się do złożenia nowej deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie gminy Zawoja dotyczącej nieruchomości, na której ma zostać umieszczony kompostownik, z oświadczeniem o posiadaniu przydomowego kompostownika (dotyczy nieruchomości wymienionej w §2 pkt 5),
- 8) nie posiada obecnie względem Gminy Zawoja zaległości z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- 9) zobowiąże się do rozpoczęcia kompostowania w nim bioodpadów stanowiących odpady komunalne, w terminie od daty otrzymania kompostownika.

§ 3.

Rozpatrywanie wniosków w sprawie użyczenia kompostowników:

- 1) nabór wniosków trwa **od 06.05.2024 r. do 31.05.2024 r.**,
- 2) wnioski należy składać pisemnie za pośrednictwem poczty tradycyjnej, bezpośrednio w Urzędzie Gminy Zawoja lub elektronicznie za pośrednictwem skrzynki ePUAP. Wnioski

można pobrać w Urzędzie, ze strony internetowej Urzędu Gminy Zawoja; wnioski które wpłyną po terminie pozostają bez rozpoznania (wzór wniosku stanowi załącznik nr 1 do Regulaminu),

- 3) wnioski będą rozpatrywane według kolejności zgłoszeń, do wyczerpania puli zakupionych kompostowników;
- 4) w przypadku wyczerpania puli kompostowników wniosek przechodzi na kolejny rok i będzie realizowany w miarę dostępnych środków finansowych przeznaczonych na ten cel;
- 5) wnioskodawca zostanie poinformowany telefonicznie lub mailowo o terminie podpisania umowy użyczenia kompostownika;
- 6) w przypadku niespełniania warunków niniejszego regulaminu wnioskodawca otrzyma pisemną informację ze wskazaniem przyczyny odmowy użyczenia kompostownika.

§ 4.

Zasady przyznawania kompostowników:

- 1) na jedną nieruchomość zamieszkałą może być użyczony jeden z niżej wymienionych kompostowników:
  - Kompostownik ECOSMART-740,
- 2) wnioskodawca po podpisaniu umowy użyczenia, której wzór stanowi załącznik nr 2 do Regulaminu, odbierze kompostownik do samodzielnego montażu w siedzibie Urzędu Gminy Zawoja, we wskazanym przez pracownika Urzędu terminie (protokół zdawczo odbiorczy stanowi załącznik nr 3 do regulaminu),
- 3) instrukcję sposobu prowadzenia kompostowania stanowi załącznik nr 5 do regulaminu,
- 4) umowa użyczenia kompostownika (załącznik nr 2 do Regulaminu) zostanie zawarta na okres 36 miesięcy, po tym okresie kompostownik przejdzie na własność Użytkownika,
- 5) po podpisaniu umowy użyczenia kompostownika, odpady biodegradowalne nie będą odbierane z nieruchomości wyszczególnionej w umowie.

Wniosek o użyczenie kompostownika

1. Dane wnioskodawcy

Imię i Nazwisko	
Miejscowość i numer nieruchomości zamieszkałej na której będzie umiejscowiony kompostownik	
Adres do korespondencji	
Nr telefonu	
Adres e-mail	

Wnoszę o użyczenie na okres 36 miesięcy kompostownika o pojemności 740l jednocześnie oświadczam, że:

1. Kompostownik będzie użytkowany na terenie ww. nieruchomości, której jestem właścicielem/współwłaścicielem/użytkownikiem wieczystym*.
2. Dysponuję nieruchomością (wymienioną w pkt 1), pozwalającą na ustawienie kompostownika w sposób niestwarzający uciążliwości dla mieszkańców przedmiotowej nieruchomości oraz nieruchomości sąsiednich.
3. W kompostowniku będę poddawać kompostowaniu bioodpady stanowiące odpady komunalne.
4. Złożyłem/am deklarację o wysokości opłaty, w której zobowiązałem/am się do posiadania kompostownika oraz do kompostowania bioodpadów stanowiących odpady komunalne powstające na mojej nieruchomości.
5. Kompostownik odbiorę z siedziby Urzędu Gminy Zawoja, w godzinach pracy Urzędu, we wskazanym terminie.
6. Zobowiązuję się podpisać umowę użyczenia kompostownika najpóźniej w terminie 7 dni od uzyskania od pracownika Referatu Gospodarki Komunalnej i Inwestycji informacji o przygotowanej umowie. Jestem świadomy, że w przypadku niepodpisania umowy w ww. terminie wniosek o użyczenie kompostownika pozostanie bez rozpoznania.
7. Oświadczam, że zapoznałem się z Regulaminem użyczenia kompostowników na terenie gminy Zawoja stanowiącym załącznik do Zarządzenia nr Wt.0050.538.2024 Wójta Gminy Zawoja z dnia 24.04.2024 r.

*niewłaściwe skreślić

.....

(data i podpis Wnioskodawcy)

KLAUZULA INFORMACYJNA

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o danych) (Dz. U. UE L119 z dnia 4 maja 2016 r., str. 1; zwanym dalej „RODO”) informujemy, że:

- 1) administratorem Pani/Pana danych osobowych jest GMINA ZAWOJA/
- 2) administrator wyznaczył Inspektora Danych Osobowych, z którym można się kontaktować pod adresem e-mail: inspektor@cbi24.pl
- 3) Pani/Pana dane osobowe przetwarzane będą na podstawie art. 6 ust. 1 lit. c RODO w celu związanym z przedmiotowym postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego, prowadzonym w trybie przetargu nieograniczonego.
- 4) odbiorcami Pani/Pana danych osobowych będą osoby lub podmioty, którym udostępniona zostanie dokumentacja postępowania w oparciu o art. 74 ustawy P.Z.P.
- 5) Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane, zgodnie z art. 78 ust. 1 P.Z.P. przez okres 4 lat od dnia zakończenia postępowania o udzielenie zamówienia, a jeżeli czas trwania umowy przekracza 4 lata, okres przechowywania obejmuje cały czas trwania umowy;
- 6) Obowiązek podania przez Panią/Pana danych osobowych bezpośrednio Pani/Pana dotyczących jest wymogiem ustawowym określonym w przepisach ustawy P.Z.P., związanym z udziałem w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego.
- 7) W odniesieniu do Pani/Pana danych osobowych decyzje nie będą podejmowane w sposób zautomatyzowany, stosownie do art. 22 RODO.
- 8) Posiada Pani/Pan:
  - a) na podstawie art. 15 RODO prawo dostępu do danych osobowych Pani/Pana dotyczących (w przypadku, gdy skorzystanie z tego prawa wymagałoby po stronie administratora niewspółmiernie dużego wysiłku może zostać Pani/Pan zobowiązana do wskazania dodatkowych informacji mających na celu sprecyzowanie żądania, w szczególności podania nazwy lub daty postępowania o udzielenie zamówienia publicznego lub konkursu albo sprecyzowanie nazwy lub daty zakończonego postępowania o udzielenie zamówienia);
  - b) na podstawie art. 16 RODO prawo do sprostowania Pani/Pana danych osobowych (*skorzystanie z prawa do sprostowania nie może skutkować zmianą wyniku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego ani zmianą postanowień umowy w zakresie niezgodnym z ustawą PZP oraz nie może naruszać integralności protokołu oraz jego załączników*);
  - c) na podstawie art. 18 RODO prawo żądania od administratora ograniczenia przetwarzania danych osobowych z zastrzeżeniem okresu trwania postępowania o udzielenie zamówienia publicznego lub konkursu oraz przypadków, o których mowa w art. 18 ust. 2 RODO (*prawo do ograniczenia przetwarzania nie ma zastosowania w odniesieniu do przechowywania, w celu zapewnienia korzystania ze środków ochrony prawnej lub w celu ochrony praw innej osoby fizycznej lub prawnej, lub z uwagi na ważne względy interesu publicznego Unii Europejskiej lub państwa członkowskiego*);
  - d) prawo do wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, gdy uzna Pani/Pan, że przetwarzanie danych osobowych Pani/Pana dotyczących narusza przepisy RODO; nie przysługuje Pani/Panu:
  - e) w związku z art. 17 ust. 3 lit. b, d lub e RODO prawo do usunięcia danych osobowych;
  - f) prawo do przenoszenia danych osobowych, o którym mowa w art. 20 RODO;
  - g) na podstawie art. 21 RODO prawo sprzeciwu, wobec przetwarzania danych osobowych, gdyż podstawą prawną przetwarzania Pani/Pana danych osobowych jest art. 6 ust. 1 lit. c RODO;
  - 9) Przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego na niezgodne z RODO przetwarzanie Pani/Pana danych osobowych przez administratora. Organem właściwym dla przedmiotowej skargi jest Urząd Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa.

UMOWA UŻYCZENIA Nr GKI. 2024.AS

zawarta w dniu ....., w Zawoi

pomiędzy

Gminą Zawoja-Urzędem Gminy Zawoja

NIP: 552-15-88-530, REGON: 072182019,

reprezentowaną przez ..... **Wójta Gminy Zawoja,**

zwaną dalej „Użyczącym”

a

.....
.....
.....
a zwanym(ą) dalej „Biorącym w użyczenie”

§ 1.

1. Użyczącą przekazuje w użytkowanie Biorącemu w użyczenie **1 sztukę** kompostownika ECOSMART-740 o pojemności 740 l (do samodzielnego montażu wg instrukcji) w kolorze czarnym, o wartości 170,87 zł brutto (słownie: sto siedemdziesiąt złotych 87/100) wraz z etykieta informującą dofinansowanie na okres 36 miesięcy od dnia zawarcia umowy.
2. Etykieta zobowiązuje się do przytwierdzenia w otrzymanym kompostownikiem.
3. Kompostownik będzie użytkowany na terenie nieruchomości (dz. ew. nr.....) pod adresem:.....

§ 2.

1. Biorący w użyczenie odbiera kompostownik z miejsca wskazanego w punkcie 5 wniosku o użyczenie kompostownika, w terminie do 7 dni od daty podpisania przedmiotowej umowy użyczenia. W przypadku nieodebrania kompostownika w tym terminie, umowa wygasa ze skutkiem natychmiastowym.
2. Biorący w użyczenie zapewnia należyte użytkowanie i zabezpieczenie oraz wszystkie naprawy, niepodlegające gwarancji, wynikłe podczas eksploatacji kompostownika.
3. W przypadku zniszczenia kompostownika lub trwałego uszkodzenia uniemożliwiającego dalsze użytkowanie, powstałego z winy Biorącego w użyczenie, będzie on zobowiązany do zwrotu na rzecz Gminy Zawoja wartości kompostownika pomniejszonej o 1/36 wartości kompostownika za każdy miesiąc użytkowania.

§ 3.

Biorący w użyczenie zobowiązuje się do wykorzystania kompostownika w celu kompostowania wytworzonych przez siebie odpadów ulegających biodegradacji stanowiących odpady komunalne zgodnie z instrukcją kompostowania dołączoną do kompostownika (załącznik nr 5 do Regulaminu).

§ 4.

Po upływie terminu używania określonego w §1 ust. 1, kompostownik przejdzie na własność Biorącego w użyczenie bez potrzeby składania odrębnego oświadczenia przez Użyczącą.

§ 5.

Użyczącą zastrzega sobie prawo kontroli sposobu wykorzystania kompostownika w okresie trwania umowy.

§ 6.

1. W przypadku zbycia nieruchomości Biorący w użyczenie powiadomi Urząd Gminy Zawoja w terminie do 14 dni przed zaistniałą zmianą, celem sporządzenia aneksu do umowy użyczenia, bądź jej rozwiązania.

2. Biorący w użyczenie nie może użyczać, podnajmować lub oddawać do korzystania kompostownika osobie trzeciej.
3. Biorący w użyczenie zwróci kompostownik w przypadku braku kompostowania odpadów na nieruchomości.

§ 7.

Zmiany niniejszej umowy wymagają zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.

§ 8.

1. Integralną część umowy stanowi załącznik nr 1 do Zarządzenia Wójta Gminy Zawoja nr Wt.0050.538.2024 z dnia 24.04.2024 r. (tj. Regulamin użyczenia kompostowników na terenie gminy Zawoja).
2. W sprawach nieuregulowanych w przedmiotowej umowie zastosowanie mają przepisy Kodeksu cywilnego.

§ 9.

Spory powstałe w związku z wykonywaniem niniejszej umowy będą rozstrzygane przez Sąd właściwy dla Użyczającego.

§ 10.

Niniejsza umowa została sporządzona w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, 2 egzemplarze dla Użyczającego i 1 egzemplarz dla Biorącego w użyczenie.

Biorący w użyczenie:

Użyczający:

.....

.....

PROTOKÓŁ ZDAWCZO-ODBIORCZY

Spisany w dniu.....w siedzibie Urzędu Gminy Zawoja, w związku z przekazaniem kompostownika, zgodnie z umową użyczenia nr..... z dnia.....

I STRONA PRZEKAZUJĄCA Gmina Zawoja reprezentowana przez:

1.....

II STRONA PRZEJMUJĄCA

1.....

Przedmiotem przekazania jest:

Kompostownik ECOSMART-740 o pojemności 740 l (do samodzielnego montażu wg instrukcji).

Protokół sporządzono w 2 jednobrzmiących egzemplarzach, 1 egzemplarze dla Przekazującego, 1 egzemplarz dla Przejmującego

STRONA PRZEJMUJĄCA

STRONA PRZEKAZUJĄCA

.....

.....

ANKIETA
dotycząca zagospodarowania
BIOODPADÓW W KOMPOSTOWNIKU PRZYDOMOWYM
na terenie Gminy Zawoja

1. Imię i nazwisko.....
2. Adres nieruchomości:.....
3. Ilość osób zamieszkujących na ww. nieruchomości:.....
4. Wielkość kompostownika:.....

Niniejszym oświadczam, że odpady biodegradowalne powstające na terenie mojej nieruchomości zagospodaruję we własnym zakresie poprzez:

- kompostowanie we własnym kompostowniku,
- skarmianie zwierząt,
- inny sposób (podać jaki).....

Szacunkowa roczna ilość odpadów ulegających biodegradacji zagospodarowywana we własnym zakresie w 2023 roku, w tym kompostowana na przydomowym kompostowniku:

- 100 kg   150 kg   200 kg   250 kg   300 kg   350 kg   .....

*bioodpady – ulegające biodegradacji odpady z ogrodów i parków (skoszona trawa, kwiaty, chwasty, liście, igliwie, gałęzie krzaków i żywopłotów, kora) oraz odpady żywności i kuchenne z gospodarstw domowych (resztki żywnościowe pochodzenia roślinnego, obierki, odpady z warzyw i owoców, skorupki, fusy z kawy i herbaty itp.).

**Wypełnioną ankietę należy przekazać do Urzędu Gminy w Zawoi, 34-222 Zawoja 1307.
w terminie do 31 stycznia danego roku.**

Dane zawarte w ankiecie będą wykorzystywane przez Urząd Gminy przy obliczeniu osiągniętego poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (art. 3b ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1469 z późn. zm.). Dane dotyczące zagospodarowania bioodpadów przez mieszkańców zostaną uwzględnione przy obliczeniu wskaźników sprawozdawczych.

.....
podpis

**KLAUZULA INFORMACYJNA
DOTYCZĄCA PRZETWARZANIA DANYCH OSOBOWYCH**

Na podstawie art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. U.UE.L. z 2016r. Nr 119, s.1 ze zm.) - dalej: „RODO” informuję, że:

- 1) Administratorem Państwa danych osobowych jest **Gmina Zawoja, reprezentowana przez Wójta Gminy Zawoja**, 34-222 Zawoja 1307, tel. 33 877 50 15.
- 2) Administrator wyznaczył Inspektora Ochrony Danych, z którym mogą się Państwo kontaktować we wszystkich sprawach dotyczących przetwarzania danych osobowych za pośrednictwem adresu e-mail: inspektor@cbi24.pl lub pisemnie na adres Administratora.
- 3) Państwa dane osobowe będą przetwarzane w celu ustalenia ilości odpadów ulegających biodegradacji, zagospodarowywanych we własnym zakresie. Powyższe przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na Administratorze (art. 6 ust. 1 lit. c) RODO) w związku z ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t. j. Dz. U z 2023 r. poz. 1469 ze zm.).
- 4) Państwa dane osobowe będą przetwarzane przez okres niezbędny do realizacji celu, o którym mowa w pkt. 3 z uwzględnieniem okresów przechowywania określonych w przepisach szczególnych, w tym przepisów archiwalnych.
- 5) Państwa dane osobowe będą przetwarzane w sposób zautomatyzowany, lecz nie będą podlegały zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji, w tym o profilowaniu.
- 6) Państwa dane osobowych nie będą przekazywane poza Europejski Obszar Gospodarczy (obejmujący Unię Europejską, Norwegię, Liechtenstein i Islandię).
- 7) W związku z przetwarzaniem Państwa danych osobowych, przysługują Państwu następujące prawa:
  - a) prawo dostępu do swoich danych oraz otrzymania ich kopii;
  - b) prawo do sprostowania (poprawiania) swoich danych osobowych;
  - c) prawo do ograniczenia przetwarzania danych osobowych;
  - d) prawo do usunięcia danych w przypadkach określonych w przepisach RODO;
  - e) prawo wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych (ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa), w sytuacji, gdy uznają Państwo, że przetwarzanie danych osobowych narusza przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych (RODO);
- 8) Osoba, której dane dotyczą jest zobowiązana do podania danych. Ich nieprzekazanie skutkować będzie brakiem realizacji celu, o którym mowa w pkt. 3.
- 9) Państwa dane mogą zostać przekazane podmiotom zewnętrznym na podstawie umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych, a także m.in. usługodawcom wykonującym usługi serwisu systemów informatycznych lub doradztwa prawnego, jak również podmiotom lub organom uprawnionym na podstawie przepisów prawa.

Oświadczam, iż zapoznałem/zapoznałam się z Klauzulą informacyjną o przetwarzaniu danych osobowych.

.....
podpis

Przydomowy kompostownik

Zasady skutecznego kompostowania

- ➔ Kompostownik postaw w zacienionym miejscu – unikniesz przesuszenia
- ➔ Na początek wysyp gotowy kompost lub ziemię ogrodową zakupioną w sklepie
- ➔ Dorzucaj kolejne odpadki organiczne pozostałe z domu i ogrodu
- ➔ Kolejne warstwy przesyp żyzną ziemią dla usprawnienia procesu rozkładu
- ➔ Pamiętaj o mieszaniu kompostu
- ➔ Przykryj kompostownik warstwą liści lub workiem jutowym, aby zachował ciepło i wilgoć
- ➔ Pilnuj wilgotności kompostownika – suchy zroś wodą
- ➔ Unikaj przelania, bo może to doprowadzić do gnicia i brzydkiego zapachu
- ➔ Przelany kompost wymieszaj i przełóż niezadrukowanymi kartkami papieru lub opakowaniami po jajkach – tzw. wytlóczkami
- ➔ Kompostownik założony wiosną to żyzna ziemia do jesiennego ogrodnika

Każde gospodarstwo domowe, które zadeklarowało prowadzenie przydomowego kompostownika na terenie swojej nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym

jednorodzinny i korzysta z ulgi za każdą osobę zamieszkującą nieruchomość w związku z kompostowaniem bioodpadów musi **posiadać kompostownik i kompostować w nim bioodpady**.

Kompostowanie w przydomowym kompostowniku może dotyczyć wyłącznie bioodpadów stanowiących odpady komunalne, czyli ulegających biodegradacji odpadów z ogrodów i parków oraz odpadów spożywczych i kuchennych z gospodarstw domowych - art. 4 ust. 2a pkt 4 *ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 399 z późn. zm.).

OD CZEGO ZACZAĆ ?

- Ø Miejsce przeznaczone na kompostownik powinno być osłonięte od wiatru i zacienione.
- Ø **Kompostownikiem może być** pryzma, dół wykopany w ziemi, zakryty warstwą gałęzi, drewniana skrzynia, plastikowe bądź metalowe pojemniki zapewniające swobodny dostęp powietrza do kompostu.
  - **Gotowy kompostownik ogrodowy** można kupić w sklepie lub markecie ogrodniczym. Sprawdza się zwłaszcza w małych ogrodach, gdzie nie powstaje dużo odpadów biodegradowalnych.
  - **Drewniany kompostownik o budowie ażurowej** można wykonać samodzielnie z desek lub zaimpregnowanych belek, ułożonych tak, aby zapewnić dostęp powietrza do warstw kompostu.
  - **Kompostowanie w pryzmie** to najprostszy sposób kompostowania, polega na układaniu warstwami materiałów biodegradowalnych.
- Ø Budowę kompostownika rozpoczynamy od ułożenia warstwy połamanych gałęzi, podsypanie torfem lub przerobionym kompostem. Następnie należy wysypać warstwy odpadów ulegających biodegradacji przekładane ziemią ogrodową, drobno rozkruszoną gliną lub iłem. Gdy kompostownik osiągnie wysokość ok. 120 cm, należy okryć go ziemią lub słomą.
- Ø Kompostownik powinien mieć **stałą wilgotność oraz natlenienie** w celu zapewnienia odpowiednich warunków kompostowania. W czasie suszy należy regularnie podlewać wodą. Istotne jest także **przerzucanie kompostu** – dzięki temu proces rozkładu materii przyspiesza. Na zimę kompostownik należy okryć materiałem izolacyjnym, aby umożliwić dalszy rozkład materiału.
- Ø Należy zapewnić odpowiedni **stosunek C:N** (węgla do azotu) dlatego bardzo ważna jest różnorodność kompostowanych odpadów.
- Ø **Dojrzewanie kompostu trwa zwykle około 18 miesięcy** (w kompostownikach z tworzyw sztucznych proces ten można skrócić nawet do 2 miesięcy). Dojrzały kompost ma jednolitą strukturę i zapach świeżej ziemi. Można go bez ograniczeń wykorzystywać do użyźniania gleby. Stosowanie kompostu nie grozi przenawożeniem ani zatruciem środowiska, jak to może mieć miejsce w przypadku nawozów sztucznych czy obornika. Dzięki stosowaniu kompostu uboga w składniki odżywcze i mineralne gleba staje się żyzna, bogata w humus i urodzajna, a my możemy cieszyć się jej plonami.

CO DO KOMPOSTOWNIKA?

TAK	NIE
Resztki warzyw i owoców	Nabiał
Skorupki jaj	Resztki mięsa i ryb
Fusy od kawy i herbaty (uwaga na torebki syntetyczne)	Duże ilości oleju po smażeniu
Resztki jedzenia w płynie	Niedopałki papierosów
Umyte skórki cytrusów i bananów	Kolorowany, zadrukowany papier
Łupiny orzechów	Rośliny zaatakowane chorobami lub pasożytami
Namoczony chleb i ziarna	Nasiona inwazyjnych roślin
Skoszona trawa, Liście, igły sosnowe	Odchody psów, kotów i ludzi
Kwiaty, gałązki, liści roślin domowych	Pieluchy i podpaski
trociny, rozdrobnione gałęzie	Woda z płynem do mycia naczyń i detergentami
Ściółka małych roślinożernych zwierząt domowych	Plastikowe opakowania i siatki
Ziemia doniczkowa	Metal
Tektura, karton, papier niezadrukowany	Szkło
Popiół drzewny	Popiół z pieca węglowego

Warto zwrócić uwagę na Certyfikaty ekologiczne na opakowaniach, gdyż istnieją **produkty kompostowalne**, które w pełni nadają się do kompostowania w przydomowych kompostownikach wraz ze zwykłymi odpadami organicznymi, nie uwalniając przy tym żadnych szkodliwych substancji. Czas rozkładu takiego produktu to ok. 60-180 dni. Dla porównania czas rozkładu plastiku to 100 - 1 000 lat. Opakowania kompostowalne umieszcza się wraz z bioodpadami na przymie kompostownika. Na rynku dostępne są kompostowalne sztucce, talerzyki, kubki, słomki, worki.

UWAGA!

Odległości kompostowników w zabudowie jednorodzinnej, zagrodowej i rekreacji indywidualnej zgodnie §36 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (tekst jednolity Dz. U. 2022 r., poz. 1225) **powinny wynosić co najmniej:**

- 1) od okien i drzwi zewnętrznych do pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi – **5 m**,
- 2) od granicy działki sąsiedniej, drogi (ulicy) lub ciągu pieszego – **2 m**.

KORZYŚCI!

- ✓ Kompost to darmowy nawóz organiczny, który wzbogaci ziemię w próchnicę.
- ✓ Lepszy wzrost roślin.
- ✓ Własna ziemia do sadzenia roślin.
- ✓ Ograniczenie ilości odpadów przekazanych do zagospodarowania.
- ✓ Brak obaw o przenawożenie, jak to może mieć miejsce w przypadku stosowania nawozów sztucznych czy obornika.

WADY!

1. Możliwa obecność gryzoni (przy nieprawidłowym wyrzucaniu resztek mięsnych).
2. Wymaga podstawowej wiedzy o procesach tworzenia kompostu (utrzymanie wilgotności, napowietrzanie przyzmy przez przerzucanie, odpowiedni stosunek azotu do węgla).
3. Nieodpowiednio prowadzony kompostownik może wytwarzać nieprzyjemny zapach (sygnał, że na kompostowniku zachodzą nieodpowiednie procesy gnicia - w takim przypadku należy przyzmę przerzucić).